

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА БІБЛІОТЕКА

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ

Червень 2019

**УКРАЇНА У ФОКУСІ
ІНОЗЕМНИХ ЗМІ:
РЕФЕРАТИВНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД**

Червень 2019

Інформаційно-аналітичний бюлетень
на базі оперативних матеріалів

Засновники:

Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
Національна юридична бібліотека

Виконавці проєкту:

Т. Полтавець (відповідальна за випуск),
А. Березельський (інфографіка),
О. Карашук, І. Соболева,
В. Вакульчук

ЗМІСТ

**УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ
(1–15 червня 2019)..... 3**

Україна у фокусі іноЗМІ: висновки 12

**УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ
(16–30 червня 2019) 13**

Україна у фокусі іноЗМІ: висновки 21

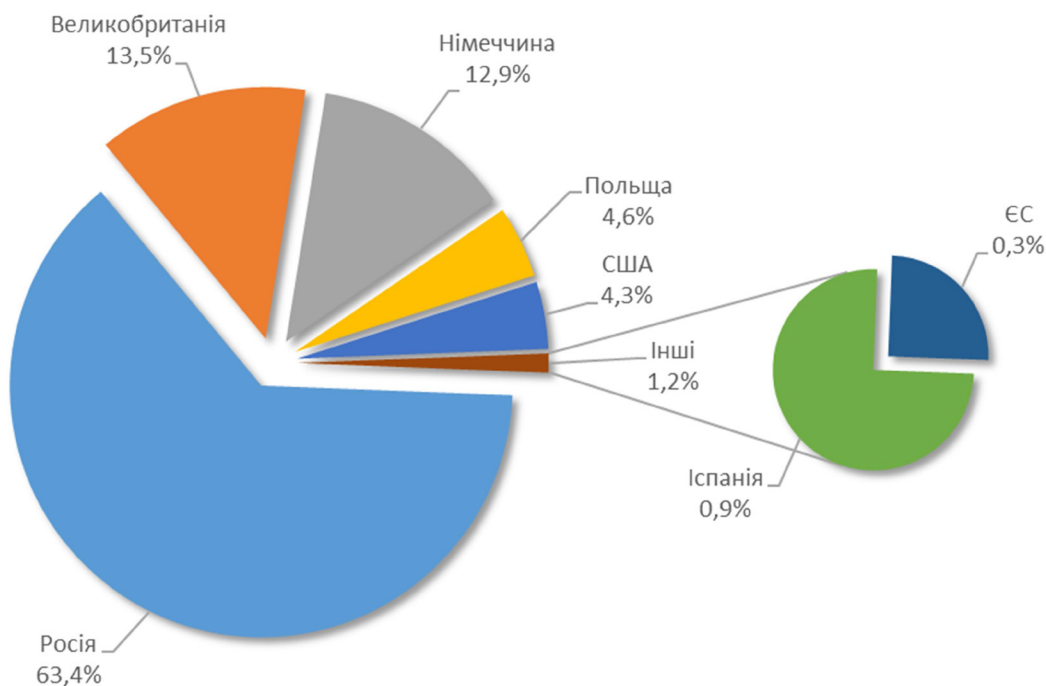
Передрук – тільки з дозволу редакції

З повнотекстовою версією видання можна
ознайомитись на сайті

Центру досліджень соціальних комунікацій
nbuviar.gov.ua

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ (1–15 червня 2019)

Моніторинг інформаційного поля за темою «Україна у фокусі іноземних ЗМІ» за період з 1 по 15 червня 2019 р. дав змогу виявити та проаналізувати 325 повідомлень, що висвітлюють проблеми України. Загалом подано інформацію з 32 сайти іноземних ЗМІ, зокрема з 21 сайтів західних ЗМІ та з 11 – російських. Загальна кількість відібраних для аналізу матеріалів за даний період становить 206 повідомлень, опублікованих російськими ЗМІ та 119 – західними ЗМІ, що у відсотковому відношенні становить 63,4 % та 36,6 % відповідно.

Діаграма 1. Співвідношення публікацій за країнами

Аналіз інформаційного поля продемонстрував, що в досліджуваній період зросла кількість повідомлень, які описують процес парламентських виборів, що відбудуться 21 липня 2019 р. Здебільшого цю проблематику висвітлювали російські ЗМІ: для їх повідомлень характерна інформативними з нейтральною тональністю та низькою оцінкою суджень. Західні медіа подають розширені аналітичні матеріали, однак вони не підштовхують читача на узагальнювальні висновки, тобто також є нейтральними. Введений у минулому випуску тематичний тег «Ініціативи президента» на даний момент вказує на активні обговорення у західних ЗМІ діяльності та пропозицій чинного Президента. Проте ці повідомлення лише констатують факти і не несуть оціночних суджень.

Проблемні питання взаємовідносин України з Росією залишаються актуальними для російського інформаційного простору, проте дані повідомлення не можна вважати такими, які впливають на загальне ставлення у Росії до України, тому що в інформаційних публікаціях описуються лише факти чи події без чітких висновків. У досліджуваній період зросла кількість повідомлень, що стосувалася взаємовідносин України зі США. Цікавим фактом є те, що при інформуванні про законопроект Сполучених Штатів Америки про надання Україні статусу головного військово-політичного союзника, для російських медіа не було характерним критичне висвітлення.

Публікації, що стосувалися газотранспортної системи та транзиту газу до Європи через Україну, було виявлено в просторі західних ЗМІ: для повідомлень західних медіа характерні роз'яснення проблеми, натомість для російських – лише констатація фактів даної проблеми. Відносини України з Європейським Союзом позитивно оцінювали західні медіа, їх повідомлення містили роз'яснення.

Слухання, що відбулися 10–14 червня 2019 р. у м. Гаага у справі України проти Росії щодо порушення Конвенції ООН з морського права в Чорному та Азовському морях і в Керченській протоці, висвітлювали як російські, так і західні ЗМІ.

Проблеми російсько-української неоголошеної війни залишаються актуальними і часто обговорюваними в аналізованих іноЗМІ. Війна на Сході, «сепаратистські республіки», військовополонені, українська армія та її озброєння – ці проблеми, здебільшого, описують російські мас-медіа в негативній тональності. Призначення Л. Кучми головою української делегації на переговорах щодо врегулювання ситуації на Донбасі в рамках Тристоронньої контактної групи в Мінську обговорювали російські медіа.

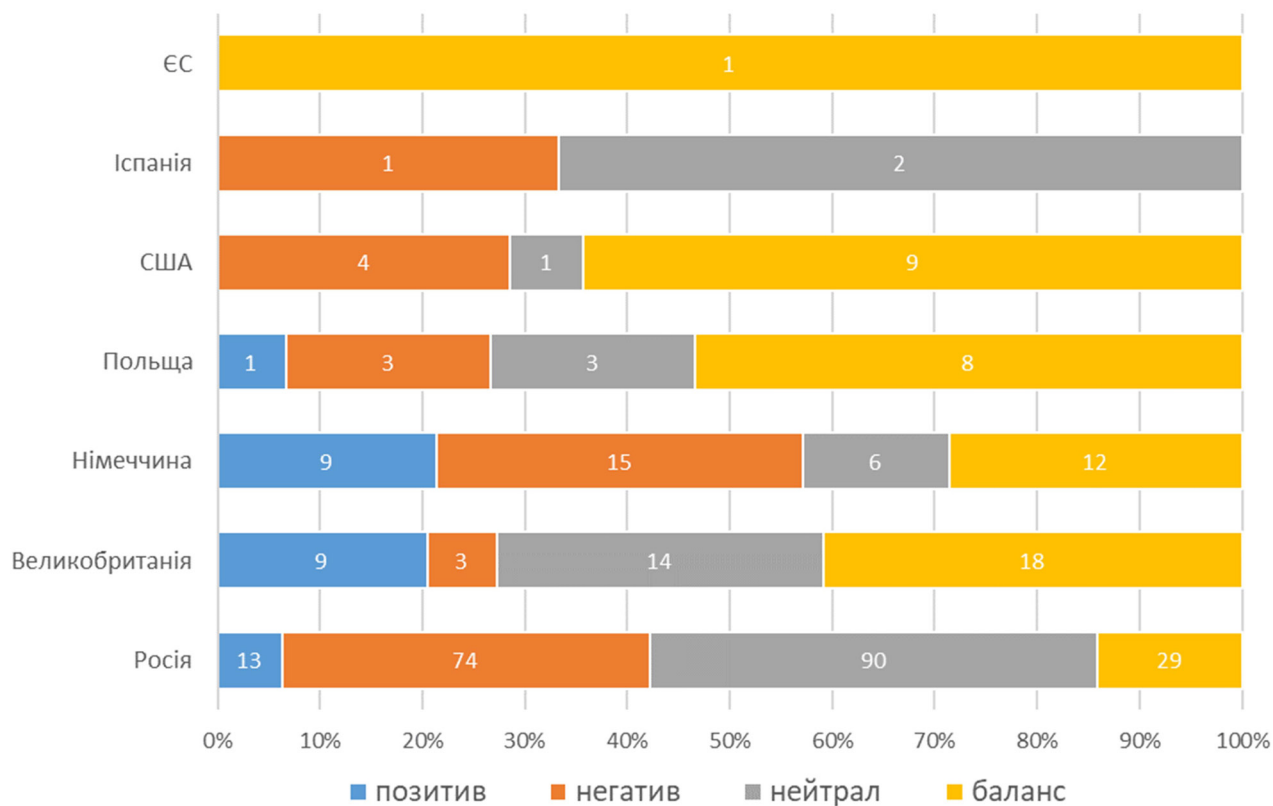
Висвітлення західними ЗМІ ситуації в українській економіці було оцінене як балансне так, як мали місце і позитивні висловлювання, і негативні.

На діаграмі 10 можна побачити найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ.

Діаграма 2. Загальна ієрархія тематичних тегів за групою

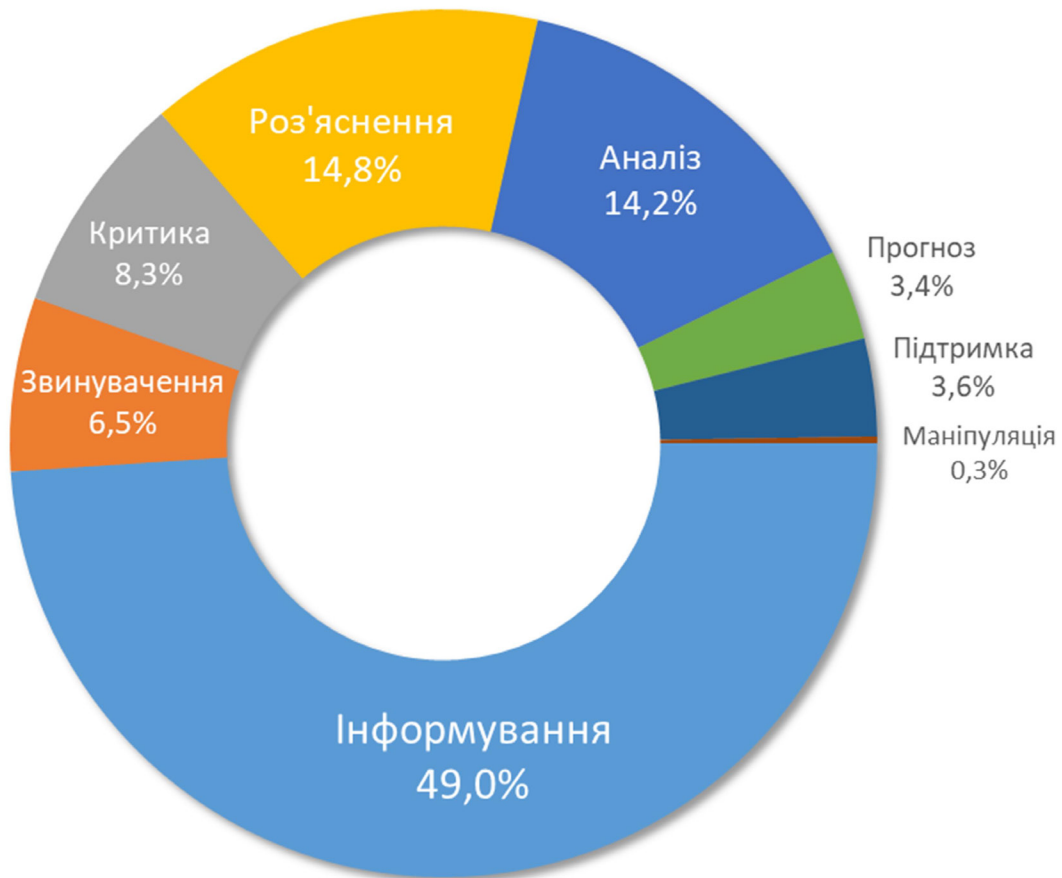
Проаналізовані публікації мають різний контекст: можна констатувати переважання нейтрально забарвлених повідомлень, що містять передусім констатацію фактів чи виклад думок. Однак в оглядовому періоді збільшилася кількість повідомлень негативної тональності. Якщо подивитися на діаграму 3, можна побачити переважання жовтого кольору у повідомленнях західних ЗМІ та сірого – у російських. Це свідчить про те, що Захід тримає «золоту середину», тобто подає інформацію як в позитивному ключі, так і в негативному, а російські – висловлюються нейтрально, фактично у фоновому режимі. Негативної інформації подається більше російськими медіа, натомість західні ЗМІ компліментарно відгукуються про Україну.

Діаграма 3. Контекст повідомлень за країнами світу

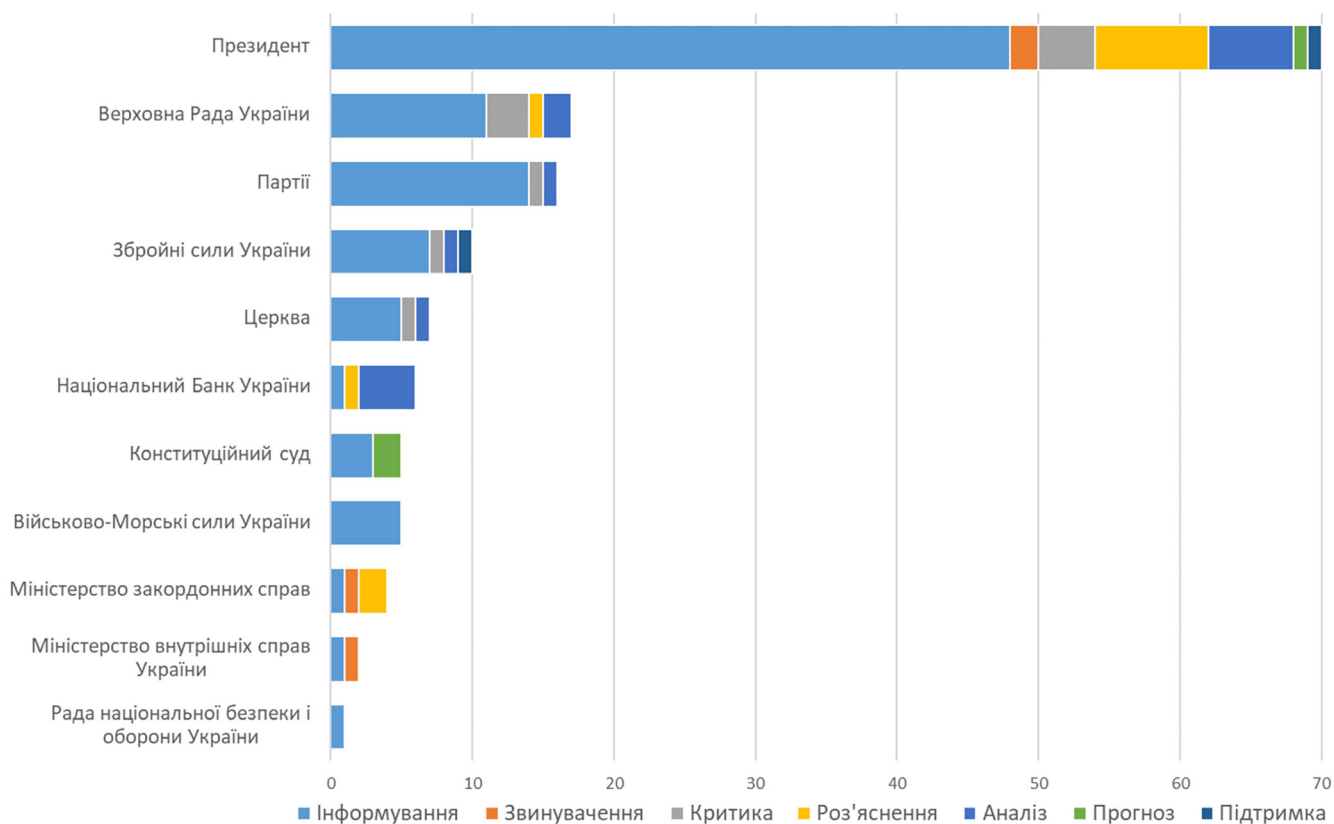
Діаграма 4. Контекст повідомлень

Діаграма 5. Інтенції (мета публікації)

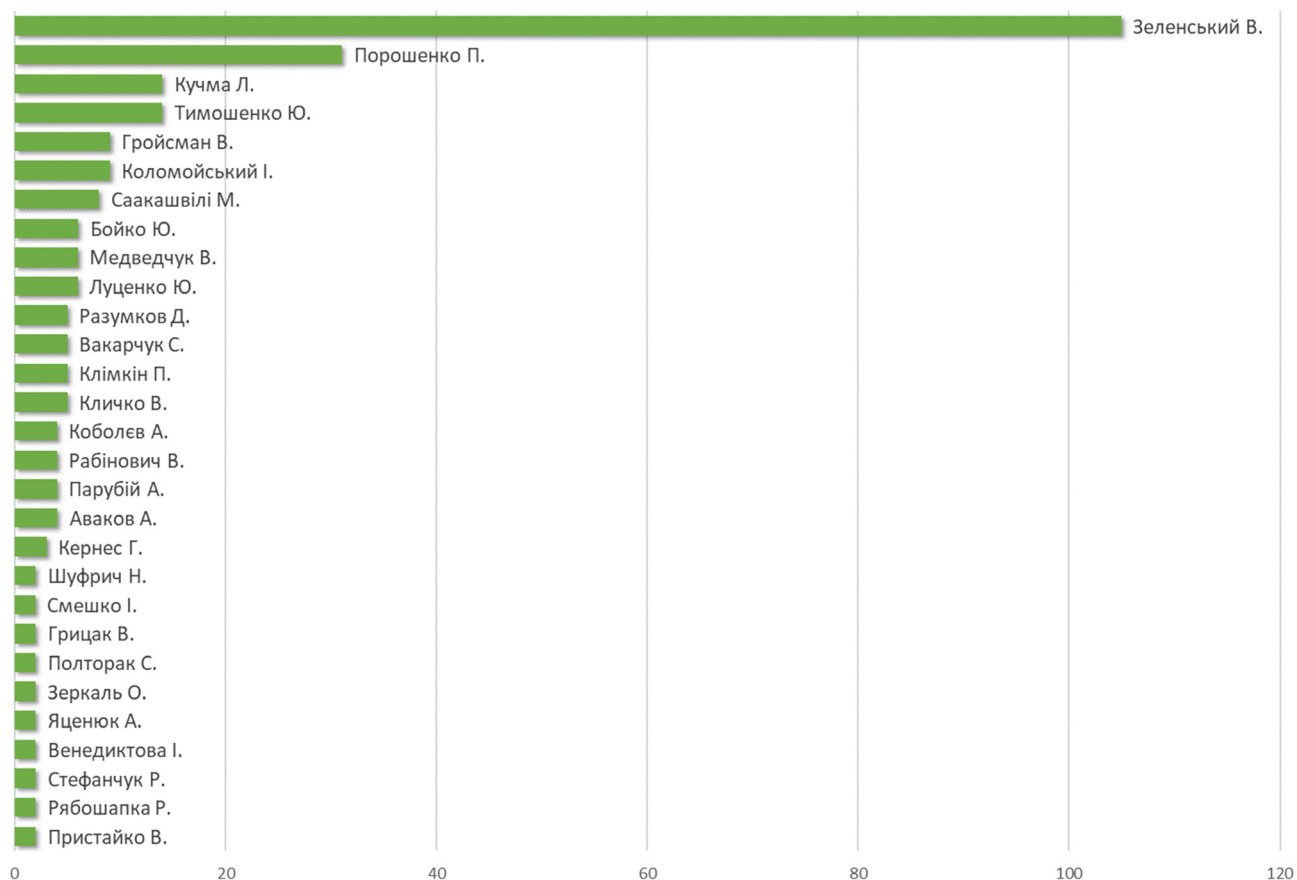
Повідомлення в інфопросторі іноземних ЗМІ про Україну мають, перш за все, інформативну тональність. Роз'яснення та аналіз в досліджуваній період використовувалися іноземними ЗМІ фактично в рівних пропорціях. Значно нижчий показник підтримки та прогнозів простежується в аналізованих повідомленнях.

Аналіз згадуваних соціальних інститутів, як і в попередній період, показує, що соціальним інститутом з найвищою інформаційною присутністю у зарубіжному інформаційному просторі залишається Президент, більшість опрацьованих повідомлень є інформативними.

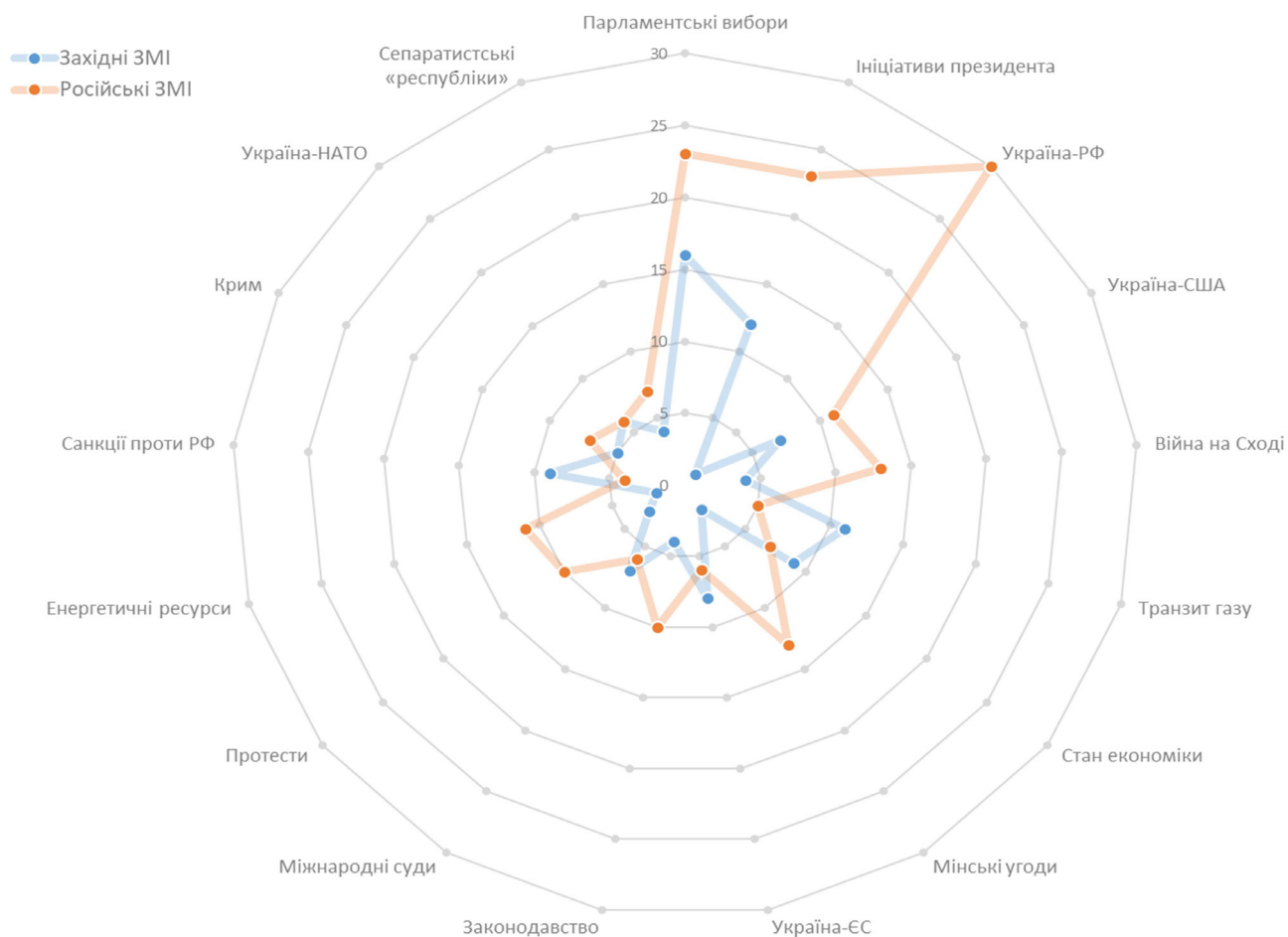
Діаграма 6. Іntenція (мета) повідомлень за соціальними інститутами

Аналіз повідомлень за всі попередні досліджувані періоди показав, що Президент є завжди найпопулярнішою та найбільш обговорюваною персоналією, тому згадуваність В. Зеленського як чинного Президента є досить високою.

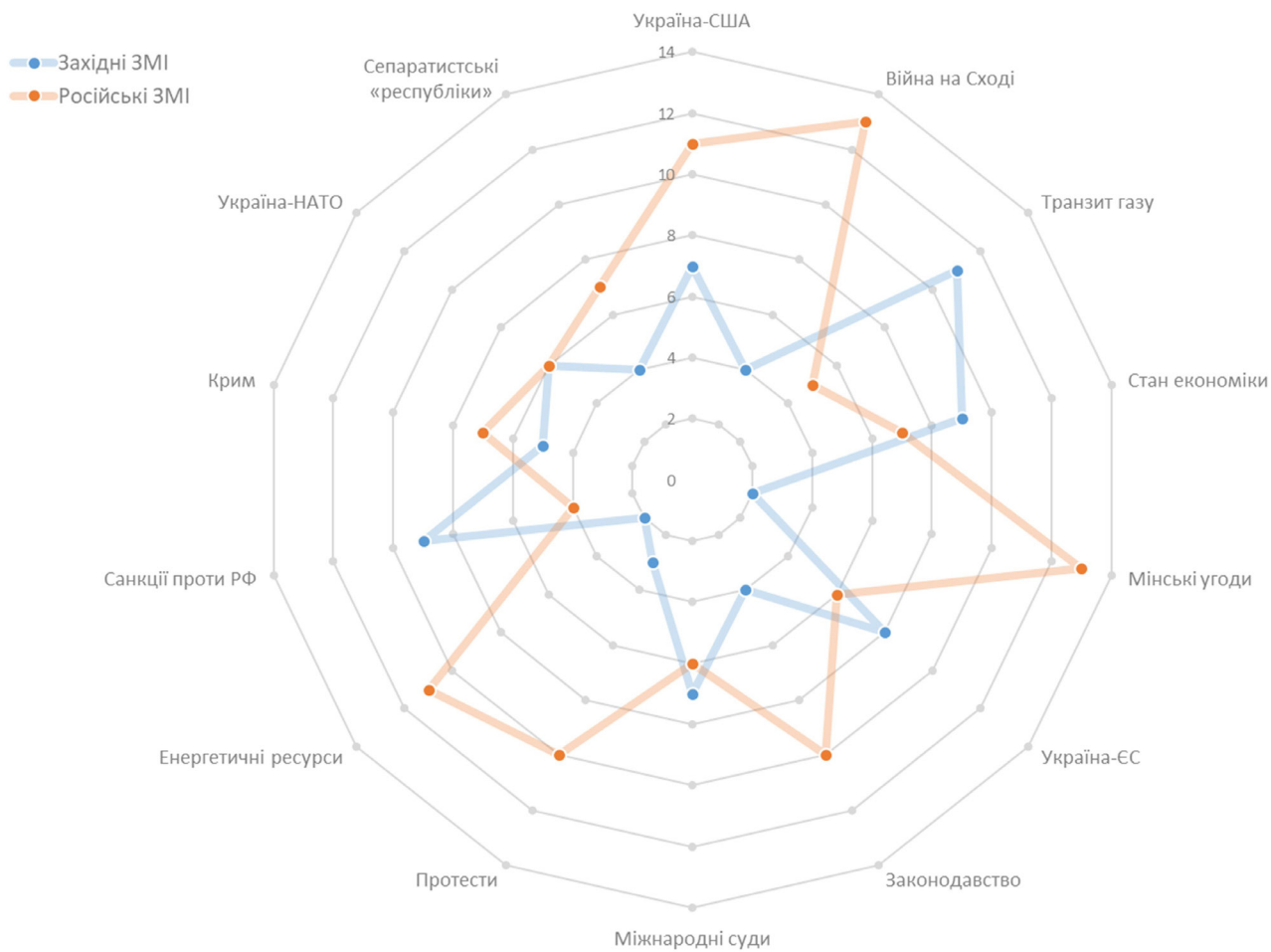

Діаграма 7. Персоналії

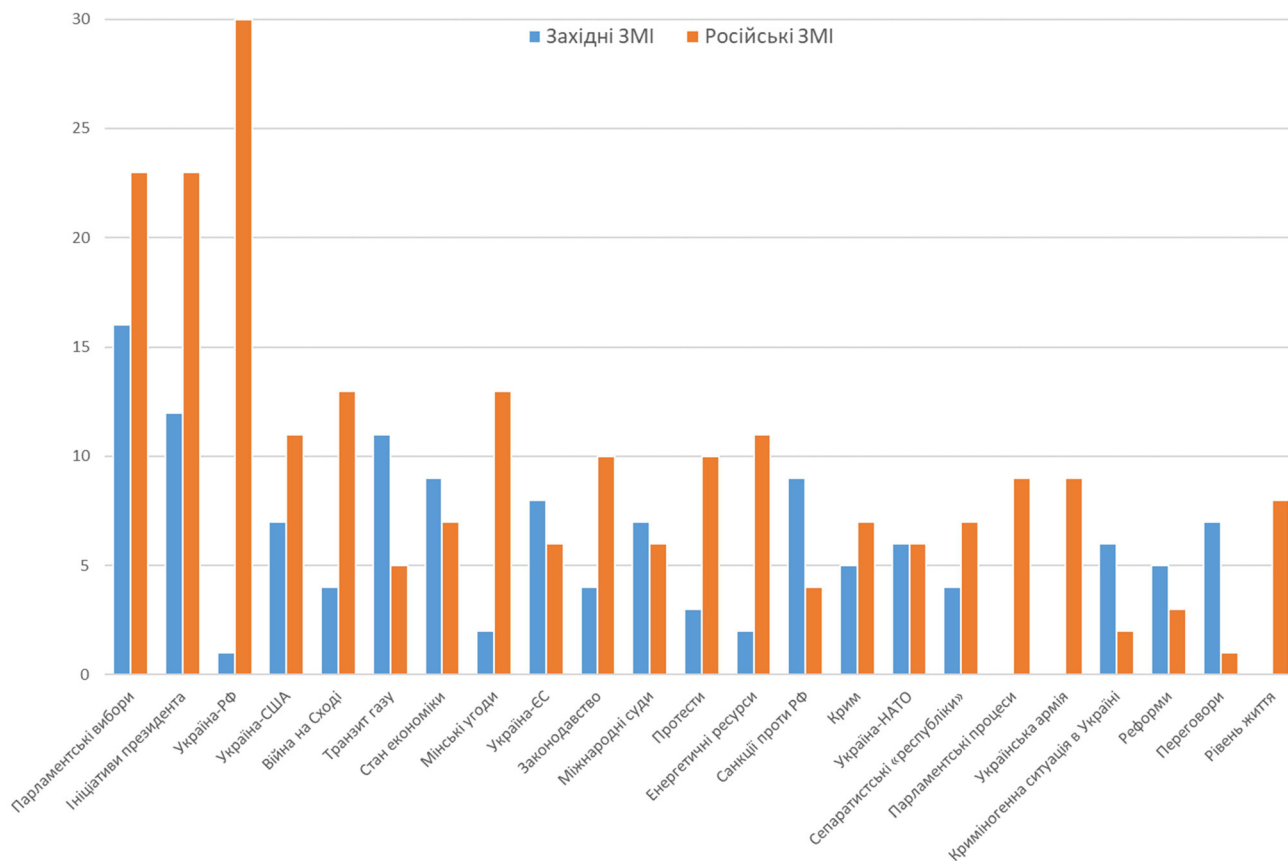
Найбільш обговорювані іноземними ЗМІ проблеми в повному обсязі розкривають тематичні теги. На діаграмах 8 та 9 показано піки їх згадувань, таким чином, можна побачити, що тема парламентських виборів в Україні має найвищі показники згадуваності як у російських, так і в західних ЗМІ.

Діаграма 8. Найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ

Діаграма 9. Масштабовані показники тегів, що не мають високих значень

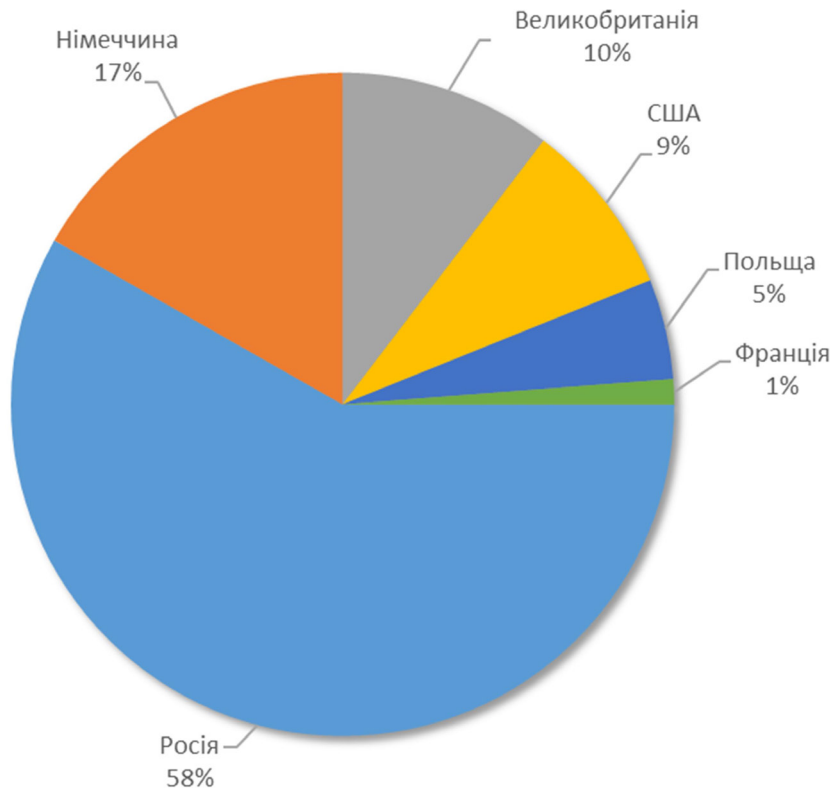
Діаграма 10. Найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ

Україна у фокусі іноЗМІ: висновки

Отже, моніторинг інформаційного поля за темою «Україна у фокусі іноземних ЗМІ» за період із 1 по 15 червня 2019 р. показує, що відібрані нами повідомлення в більшості є інформативними та мають нейтральну тональність. Найбільш згадуваними в цей період інформаційні повідомлення, що стосуються парламентських виборів в Україні. Діяльність та ініціативи Президента часто обговорюються в іноЗМІ. Проблемні питання взаємовідносин України з Росією, а також питання російсько-української неоголошеної війни залишаються актуальними для російського інформаційного простору. Натомість західні ЗМІ активно висвітлюють питання, що стосуються транзиту газу, економічного становища в Україні та зв'язків України з Європейським Союзом.

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ (16–30 червня 2019)

Моніторинг інформаційного поля за темою «Україна у фокусі іноземних ЗМІ» за період з 16 по 30 червня 2019 р. дав змогу виявити та проаналізувати 328 повідомлень, що висвітлюють проблеми України. Загалом подано інформацію з 32 сайтів іноземних ЗМІ, зокрема з 21 сайту західних ЗМІ та з 11 – російських. Загальна кількість відібраних для аналізу матеріалів за даний період складає 191 повідомлення, опубліковане російськими ЗМІ та 138 – західними ЗМІ, що у відсотковому відношенні становить 58 % та 42 % відповідно.

Діаграма 1. Співвідношення публікацій за країнами

Аналіз інформаційного поля продемонстрував, що найбільш обговорюваною темою у досліджуваній період залишається питання парламентських виборів в Україні, однак, слід зауважити, що цю проблематику висвітлювали лише російські медіа. Для повідомлень, які описують передвиборний процес, характерна інформативність із нетривіальною тональністю та низькою оцінкою суджень. Здебільшого в повідомленнях подається інформація щодо кандидатів та партій, які зареєстрували у ЦВК або відмовили в подальшій участі у виборах. Західні медіа подають розширені аналітичні матеріали, проте, вони не підштовхують читача до узагальнюючих висновків, тобто також є нейтральними.

Проблемні питання взаємовідносин України з Росією залишаються актуальними лише для російського інформаційного простору, однак, аналізовані повідомлення не можна вважати такими, які впливають на загальне ставлення Росії до України, тому що в інформаційних публікаціях описуються лише факти чи події без чітких висновків. Вимір російсько-українського конфлікту іншими державами, передусім, у питанні санкцій проти Росії, має суттєвий показник згадуваності у західних ЗМІ.

Офіційні заяви міжнародної слідчої групи щодо імен підозрюваних у збитті пасажирського літака Boeing 777 авіакомпанії Malaysia Airlines на Донбасі спричинили активне обговорення в західних ЗМІ.

Прийняття резолюції Парламентською асамблеєю Ради Європи щодо повернення російської делегації до зали асамблеї було висвітлено західними ЗМІ як негативну подію, де прослідковувалася критика, звинувачення та роз'яснення. Російські медіа стримано відреагували на цю подію, про що свідчить досить невисоке значення показників згадуваності, натомість, вони активно обговорювали зв'язки України з Європейським Союзом; повідомлення, опубліковані у ЗМІ, представлені здебільшого в негативній тональності з невеликою кількістю аналітичних та критичних матеріалів.

Проблеми російсько-української неоголошеної війни залишаються актуальними і часто обговорюваними в аналізованих іноЗМІ. Питання збройного конфлікту на Сході України, в основному, присутні в інформаційному полі російських мас-медіа, а питання анексованого Криму – західними медіа.

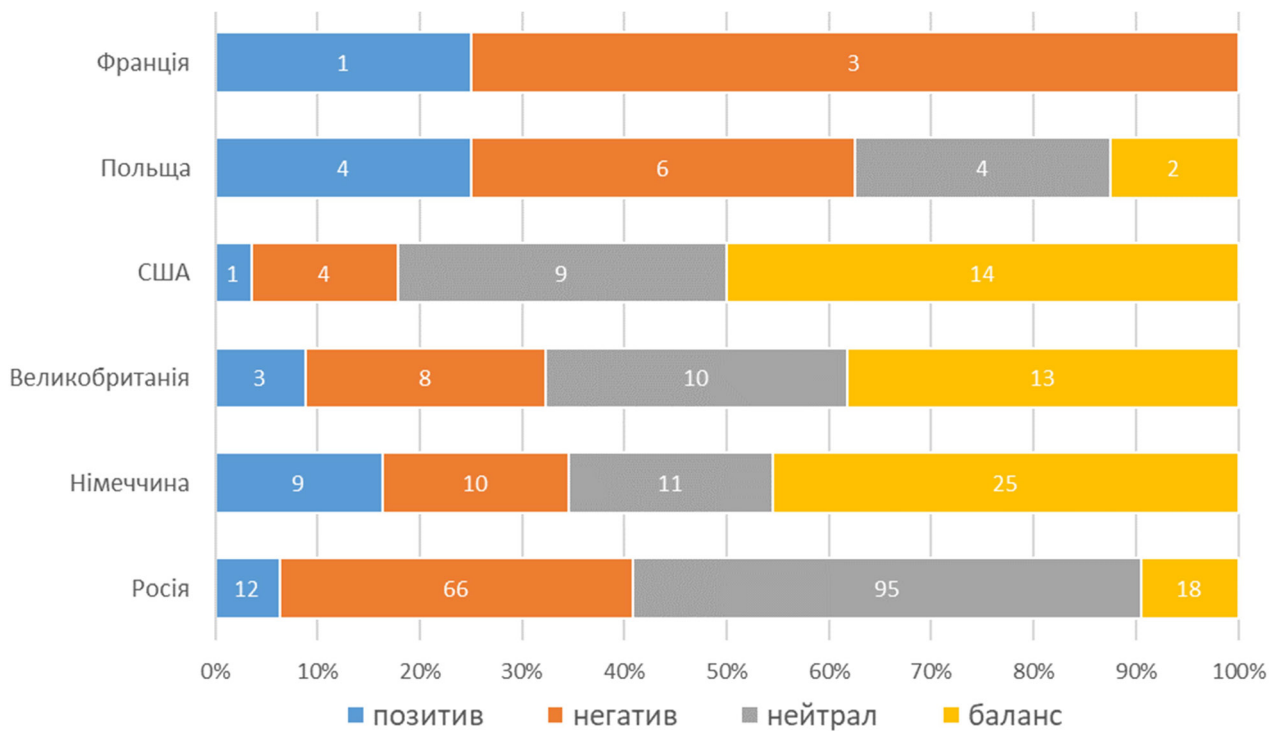
Конфлікт навколо ПЦУ, спровокований неоднозначними заявами почесного патріарха ПЦУ Філарета, викликав нову хвилю обговорень у колах зарубіжних ЗМІ, однак, такі публікації містять суперечливі висновки, є неоднозначними, тобто балансними.

На діаграмі 10 можна побачити найбільш згадувані тематичні теги та групи, у які об'єднані ці теги; це, у свою чергу, дає нам можливість виокремити важливу та актуальну тематику обговорень українських питань в іноземних ЗМІ.

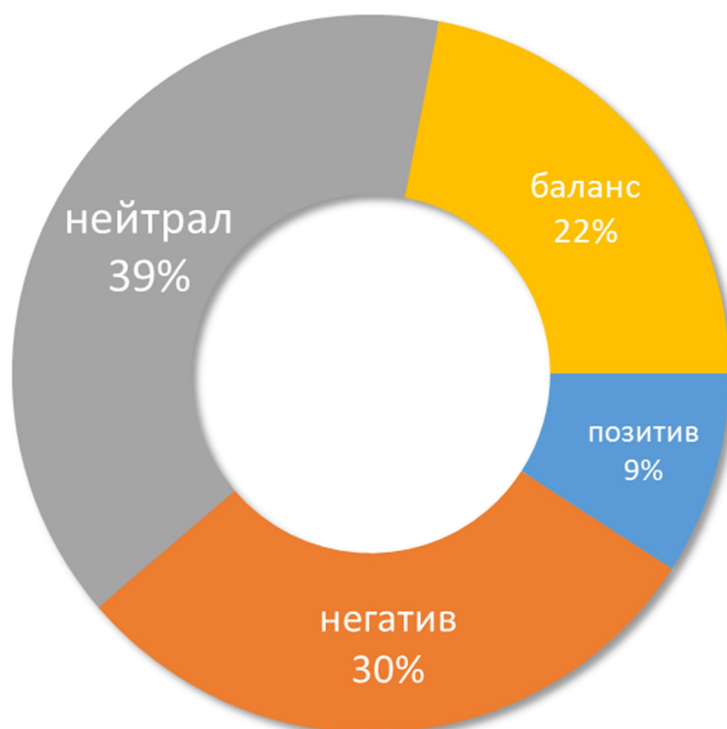

Діаграма 2. Загальна ієрархія тематичних тегів за групою

Проаналізовані публікації мають різний контекст (значення): передусім, можна констатувати абсолютне переважання нейтрально забарвлених повідомлень, що містять: констатацію фактів чи виклад думок. Якщо подивитися на діаграму 3, можна побачити переважання жовтого кольору у повідомленнях західних ЗМІ та сірого – у російських. Це свідчить про те, що західні медіа тримаються «золотої середини», тобто подають інформацію як в позитивному ключі, так і в негативному, а російські – висловлюються нейтрально, фактично у фоновому режимі. Негативної інформації подається більше російськими медіа, а натомість західні ЗМІ компліментарно відгукуються про Україну.

Діаграма 3. Контекст повідомлень за країнами світу

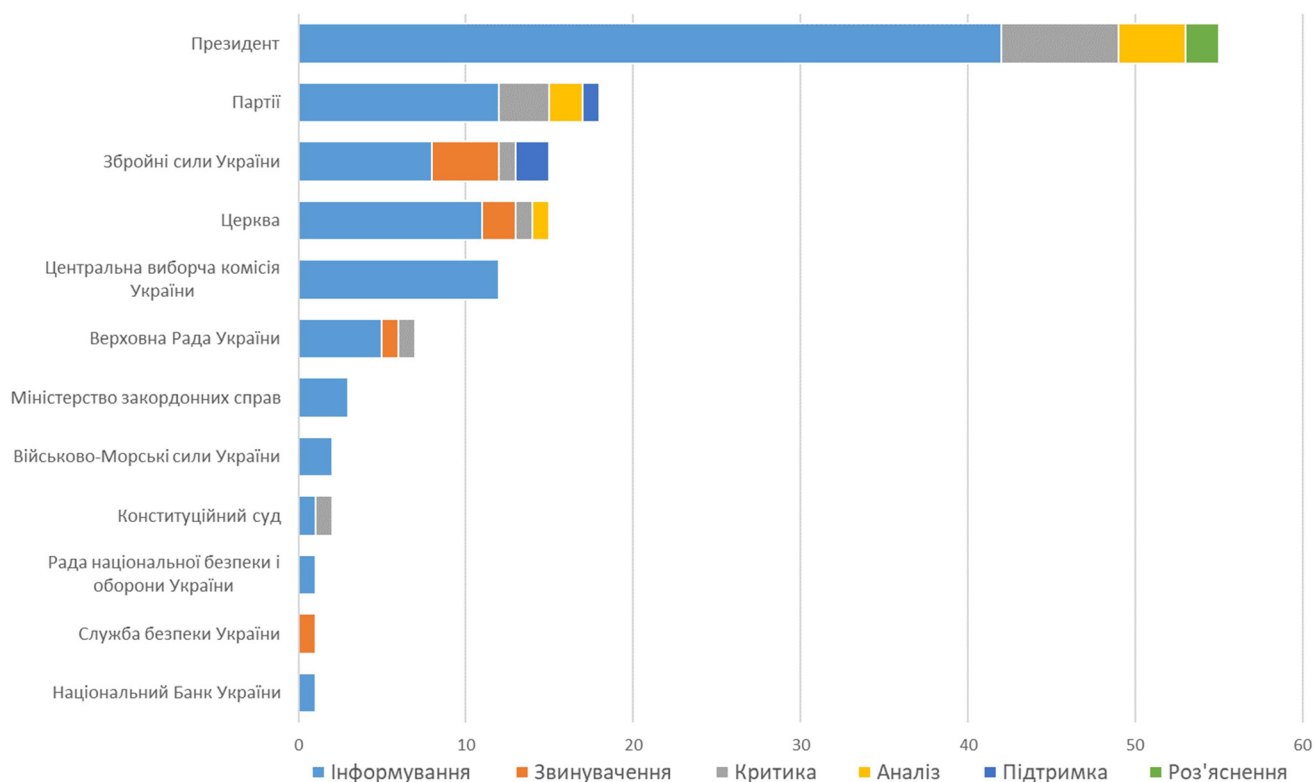

Діаграма 4. Контекст повідомлень

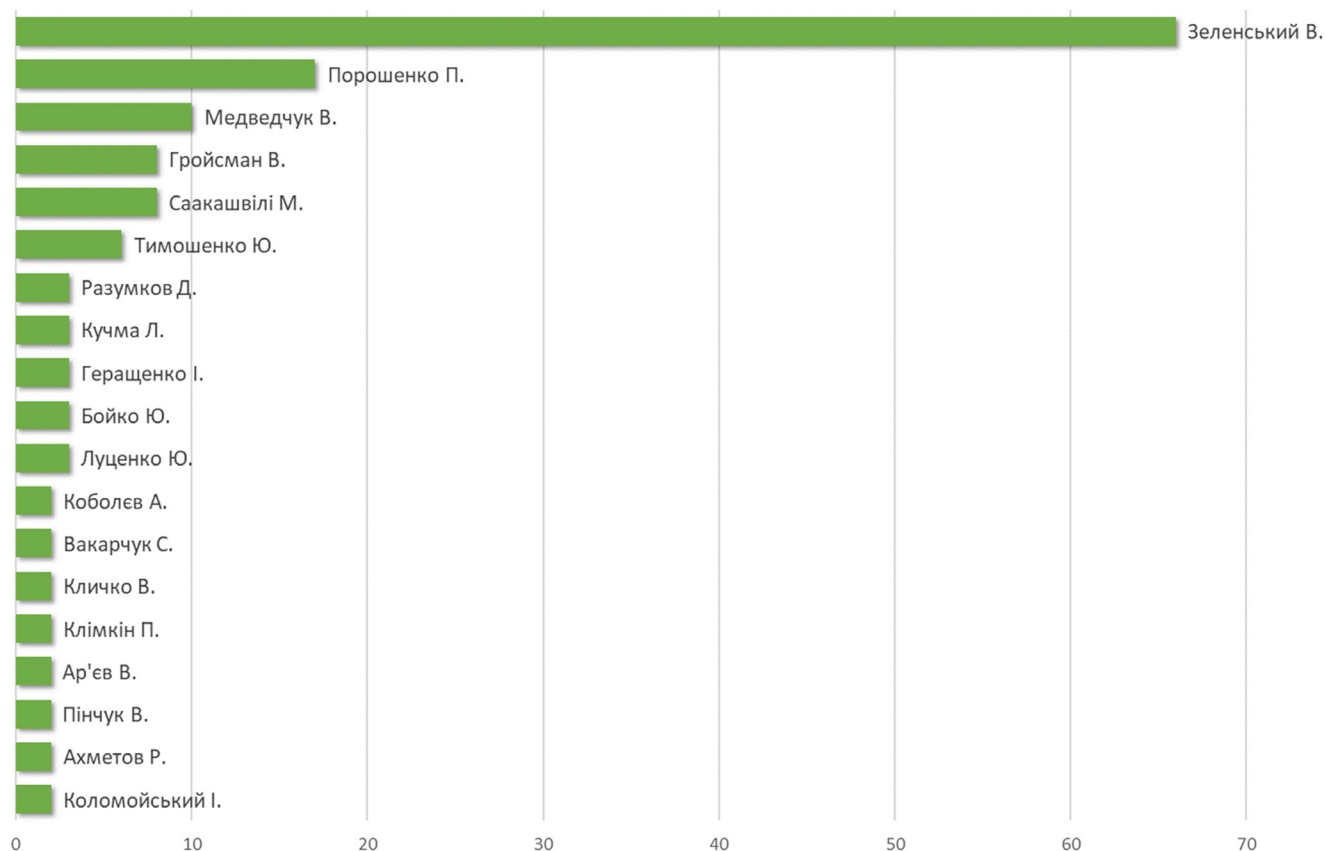
Діаграма 5. Інтенції (мета публікацій)

Повідомлення в інфопросторі іноземних ЗМІ про Україну мають, перш за все, інформативну тональність. Звинувачення, критика та аналіз у досліджуваний період наявні в іноземних ЗМІ фактично у рівних пропорціях. Натомість констатуємо дуже низький показник компліментарних повідомлень у цей період.

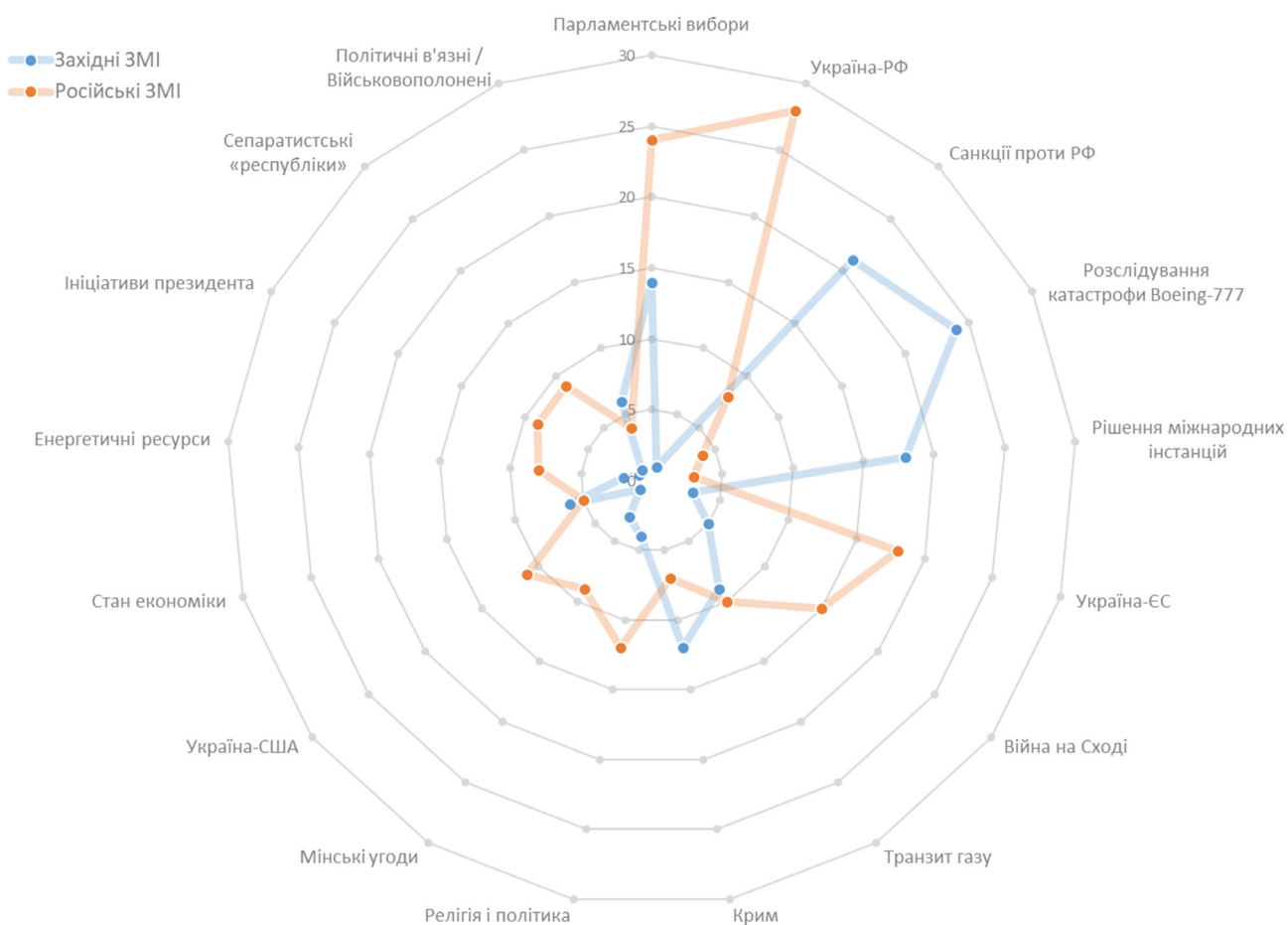
Діаграма 6. Іntenція (мета) повідомлень за соціальними інститутами

Аналіз згадуваних соціальних інститутів, як і в попередній період, показує, що соціальним інститутом з найвищою інформаційною присутністю у зарубіжному інформаційному просторі залишається Президент.

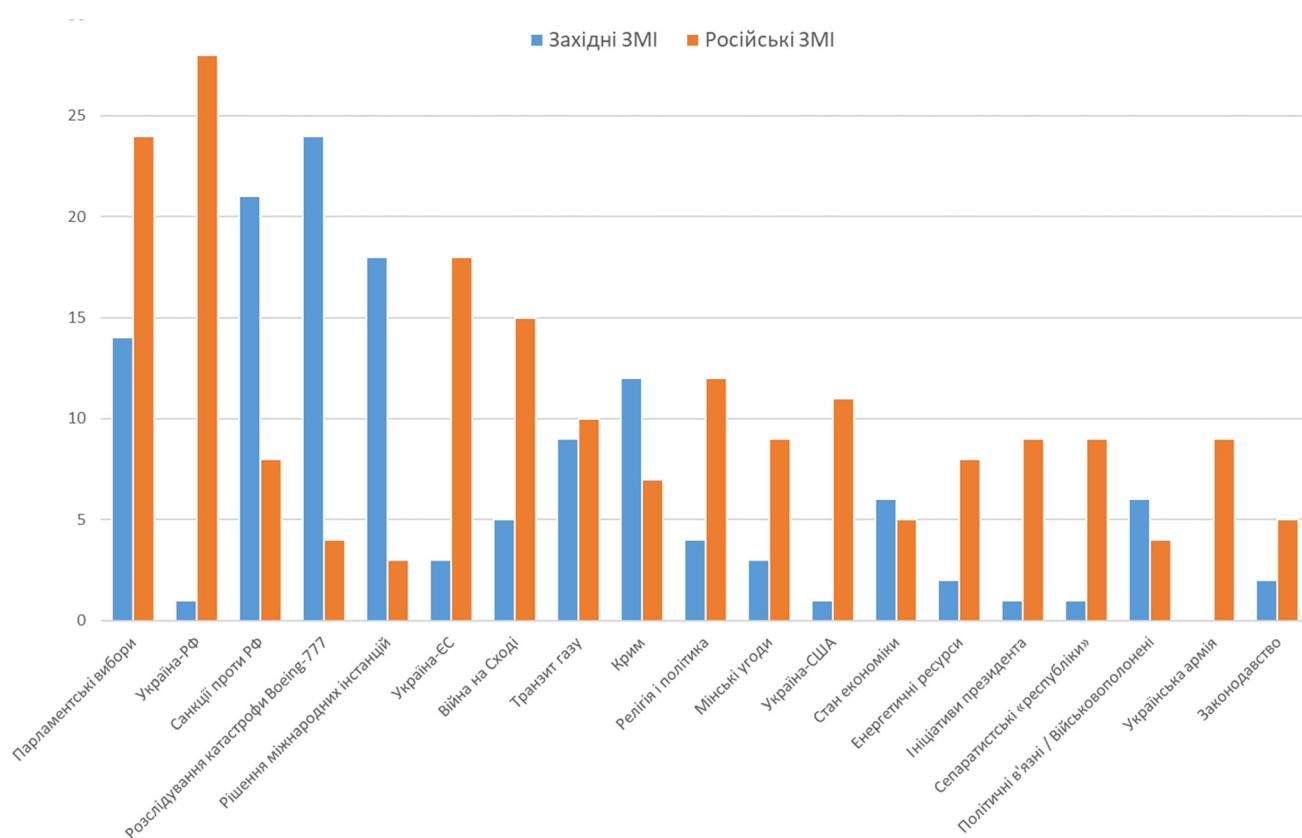

Діаграма 7. Персоналії

Найбільш обговорювані іноземними ЗМІ проблеми у повному обсязі розкривають тематичні теги. На діаграмах 8 та 9 показано піки їх згадуваності, таким чином, можна побачити, що проблеми українсько-російських відносин мають найвищі показники згадуваності у російських мас-медіа, а питання розслідування катастрофи пасажирського літака Boeing 777 – у західних ЗМІ.

Діаграма 8. Найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ

Діаграма 9. Найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ

Україна у фокусі іноЗМІ: висновки

Отже, моніторинг інформаційного поля за темою «Україна у фокусі іноземних ЗМІ» за період з 16 по 30 червня 2019 р. показує, що відібрані нами повідомлення в більшості є інформативними та мають нейтральну тональність. Найбільш згадуваними в цей період є інформаційні повідомлення, що стосуються дострокових парламентських виборів в Україні. Проблемні питання взаємовідносин України з Росією залишаються актуальними для російського інформаційного простору. Розслідування та нові факти у справі катастрофи малайзійського літака над Донбасом, спричинили активне обговорення у зарубіжних медіа. Натомість суспільно-ідеологічні питання, зокрема, проблеми релігії, більше були представлені на російських інформаційних сайтах. Проблеми російсько-української неоголошеної війни залишаються актуальними та часто обговорюваними в російському інфопросторі, однак, рішення, які приймають міжнародні інстанції щодо російсько-українського конфлікту та санкцій щодо Росії, здебільшого висвітлювали західні інформаційні медіа.

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ: РЕФЕРАТИВНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Червень 2019

Інформаційно-аналітичний бюлетень
на базі оперативних матеріалів

Виконавці проєкту:

Т. Полтавець (відповідальна за випуск),
А. Берегельський (інфографіка),
О. Каращук, І. Соболева,
В. Вакульчук

Комп'ютерне верстання:

Н. Крапіва

Формат 60x90/8. Обл.-вид. арк. 0,31.

Видавець і виготовлювач
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, Голосіївський просп., 3
siaz2014@ukr.net